Үнээ хээлтүүлгийг түргэтгэе

Баянцагаан сум өнгөрсөн онд үнээ хээлтүүлгийн ажлыг муу хийснээс тугалах бүх үнээний 23 хувь орой тугалж саалинд хагас орсноос сумын хэмжээгээр 5 тонн тос, сүүний 30 шахам хувийг тасалжээ. Энэ байдалд дүгнэлт хийж тус сумын намын үүрийн товчоо хурлаараа хэлэлцэж тодорхой шийдвэр гаргасан боловч тэр тогтоолын заалт биелэгдэхгүй үнээ хээлтүүлгийн ажил удаашралтай явагдаж байна. Сумын хэмжээгээр одоо болтол үнээний зохиомол болон гардан хээлтүүлгийн салбар үнээний зогсоол, үнээ бухны тохироо зэргийг бэлтгэж жигдрүүлээгүй байна

Үүнийг хариуцсан үхэр бригадын дарга Гомбосүрэн, малын эмч, зоо-техникч нар сумын намын үүрийн товчооны хурлын заалтыг биелүүлэх дайчтай ажил зохиохгүй түүнд тавих гүйцэтгэлийн хяналт хийхгүй зөнд нь орхиж байгаагаас урьд оны дутагдлыг давтаж болзошгүй байна.

Иймд үнээ хээлтүүлэг, түүний эдийн засгийн ач холбогдлыг саальчин, үхэрчин бүрд тайлбарлан таниулах, бригад суурийн хариуцлагатан, малчин, саальчин үхэрчин нэг бүрийн ажлын хариуцлагыг өндөржүүлж үнээ хээлтүүлгийн ажлыг түргэтгэхэд бригадын дарга Гомбосүрэн намын хэсгийн зохион байгуулагч Нямсүрэн, малын эмч Жанчиврэнцэн нар анхаарч сумын намын үүрийн товчооны хурлын заалтыг биелүүлэх бүтээлч ажил зохиох нь чухал байна.

Сумын намын үүр ч гаргасан шийдвэртээ гүйцэтгэлийн хяналт шалгалт хийж үнээ хээлтүүлгийн ажлыг цаг хугацаанд нь явуулах тодорхой ажил даруй зохиох хэрэгтэй.

Х.Довдончулуун

Уран зохиолын уралдаан дүгнэв

Аймгийн ХЗЭ—ийн хороо, Соёлын хэлтэс, залуу зохиолчдын дугуйлангаас Майн 75 жилийн ойг угтаж төв хөдөөгийн залуу зохиолч эхлэн бичигч, уран зохиол сонирхогчдын дунд зарласан уран зохиолын уралдааныг саяхан дүгнэв.

Уг уралдаанд төв хөдөөгөөс шүлэг 51, дууны үг 32, нэг бүлэгт жүжиг 8 ирснээс Шүлгийн уралдааны нэгдүгээр байрт аймгийн сонины ажилтан Б.Доржийн бичсэн «Галт тэрэг», 2 дугаар байрт Жаргалантын 10 жилийн дунд сургуулийн сурагч Ш Бадарчийн бичсэн «Тариа», 3 дугаар байрт Зуунмод хотын Б.Цэрэндашийн бичсэн «Би» дууны үгний уралдааны нэгдүгээр байранд Сэргэлэн сумын бага сургуулийн багш П.Очирбатын бичсэн «Төрсөн нутаг», 2 дугаар байранд 10 жилийн дунд сургуулийн багш Д.Сундуйн бичсэн «Сартай шөнө»,3 дугаар байранд аймгийн аптекийн ажилчин Д.Шарав-Ишийн бичсэн «Чиний зүгийн салхи», нэг бүлэгт жүжгийн 3 дугаар байранд Соёлын ордны жүжигчин Д.Дашзэвэгийн «Үүнээс хойш мэдье» гэсэн үзэгдлийг тус тус байр эзлүүлэв.

Энэ зөвлөлийн ажлыг сайжруул

Баянбараат сумын эмэгтэйчүүдийн зөвлөл дарга нь Бумжав эмэгтэйчүүдийн дунд зохиох соёл хүмүүжлийн ажлыг ор нэр болгож байна. Энэ зөвлөл 1965 оны эхний хагас жилд эмэгтэйчүүдийн ба тэргүүлэгчдийн хурлыг хийл гээгүй ганц удаа ажлын төлөвлөгөө оны эхээр зохиосон боловч бригадын зөвлөлийн даргын илтгэл авах, бичиг үсгийн шалгалт явуулах айл өрхийн соёлжилт шалгалт зэрэг гол асуудлуудаа биелүүлээгүй ба дүгнээчгүй байна.

Эмэгтэйчүүдийн бичиг үсгийн боловсролыг дээшлүүлэх, соёлч боловсон байдал эзэмшүүлэх талаар хийсэн яриа таниулга зохиосон бүлгэм дугуйлан байхгүй гээс эмэгтэйчүүдийн IV их хурлаас хойш хэдэн хүн бичиг сайн дунд мэддэг болсныг хүртэл мэдэхгүй судлагаа материалгүй сууж байна. Энэ талаар зөвлөлийн тэргүүлэгчид Чимэдцэрэн, Осор нар ч ямар нэгэн материалгүй байсан ба Цэцэрлэгийн эрхлэгч бөгөөд зөвлөлийн тэргүүлэгч Чимэдцэрэн нь МАХН—ын Төв Хорооноос хүүхдийн хүмүүжлийн талаар гаргасан захидлыг ч мэдэхгүй байлаа

Энэ зөвлөл 1964—1965 оны өвөл эмэгтэйчүүдийн гэр ахуйн дугуйлан хичээллэж байгаад тарсан гэхээс өөр эмэгтэйчүүдийн дотор соёл хүмүүжлийн талаар зохиож явуулсан ажилгүй байгаагаас олон эмэгтэйчүүд уншиж бичиж чадахгүй байна.

Түүнчлэн аймгийн эмэгтэйчүүдийн зөвлөлөөс хөдөлмөрчдийн соёлжилтонд тусламж болгон 3 сард гаргасан номыг одоо хүртэл айлуудад тарааж гүйцээгүй ба тараасанаа бүртгэж ойлгуулж өгөөгүйгээс түүний дотор заагдсан зүйл нь энэ сумандзаншигдаагүй байна

Бумжав дарга бригад фермийн зөвлөлийн дарга нарт семинар заавар удирдамж өгдөггүйгээс тэд нар зохиосон ажилгүй байлаа. Цаашид эмэгтэйчүүдийн дунд зохиох соёл хүмүүжлийн ажлыг эрс сайжруулан тэдний мэдлэг боловсролыг дээшлүүлэх тэдэнд соёлч боловсон байдал эзэмшүүлэх эмэгтэйчүүдийн IV их хурлын шийдвэрийг эмэгтэйчүүдэд сайтар таниулж хэрэгжүүлэн биелүүлэх талаар зөвлөлийн дарга, намын гишүүн Бумжав тодорхой ажил зохиох хэрэгтэй байна.

Эмэгтэйчүүдийн байгууллагын ажлыг сайн удирдаж байгаа Эрдэнэ сумын намын үүрийн туршлагыг өөрийн ажилдаа тусгаж хэрэглэх цаг болжээ. гэдгийг Баянбараат сумын намын үүрийн дарга Данжин анхаарч ажилла!

Д.Дашпунцаг

Ялааг устгая

Ялаа нь дотроо маш олон дүрс байдаг. Хамгийн элбэг нь гэрийн ялаа юм. Ялаа үс ихтэй байдаг тул гэдэс нүхний болон элдэв төрлийн өвчин үүсгэх ба халдварт өвчний нянг наалдуулан тээвэрлэж идэш уушний зүйлийг бохиртуулж 60 гаруй төрлийн халдварт өвчний нянг дамжуулна.

Ялаатай урьдчилан сэргийлэх ба устгах хоёр замаар тэмцэнэ.

Хамгийн ашигтай арга нь урьдчилан сэргийлэх арга юм. Ялааны үржих хооллох замыг таслаж ариун цэврийг дээд хэмжээнд сахиснаар устгаж чадна. Ялааны гол үржих газар муу усны нүх, хогийн сав, жорлон байдаг бөгөөд хаана ариун цэврийн шаардлагыг хангаж чадаагүй бохир байна тэнд ялаа олноор үржиж байдаг юм.

Ялаа нь өндөглөхдөө жорлонгоос тасалгаанд орж өндөглөөд эргэж жорлондоо очино. Ялааны үржих цаг нь зуны улирал буюу 6, 7, 8 дугаар сарууд юм.

Ялааг устгахад ариун цэврийг чанд сахиж гэр орондоо цэвэр нямбай сууж идэш уушний зүйлийг цэвэр байлгаж дусал бохир ус ч дусаахгүй байвал ялааны өсөж үржих хооллох нөхцлийг таслаж чадна. Жорлон муу усны нүх хогийн сав зэргийг өнгө үзэмжтэй гоё бат бөх чанар сайтай барьж хийгээд үргэлж хлорын шохойг хуурай гаар нь ба уусмалаар хийж мөн гексахлоран зэргээр ариутгаж байх хэрэгтэй. Жорлон муу усны нүх хогийн савнуудын орчин тойрны газруудыг шавардах ба цементлэж нэг метр квадрат талбайд хлорын шохой 1 кг, гексахлоран 100 грамм, карболын хүчил 3 кг, креолин 1,5 кг ноогдохоор бодож цацах хэрэгтэй.

Мукс ба бикс зэрэг цацдаг хоруудыг хэрэглэхдээ гэр, байшингийн цонх өрх хаалга зэргийг хааж битүүлээд идэш уушний зүйлийг далд хийж хүүхэд байхгүй үед цацаж 30 минут болгоод дараа нь цонх хаалга өрх зэргийг онгойлгож 1 цаг болгоод их цэвэрлэгээ хийх нь зүйтэй.

Ялааны хүүрийг шатааж устгана. Органик бодисуудыг хэрэглэж буй үед тамхи татаж гал түлэхийг эрс хориглоно.

ДДТ—гийн нунтагийг орон сууц хүнс тэжээлийн газар хүүхдийн цэцэрлэг яслид өргөн хэрэглэх бөгөөд харин гексахлорыг орон сууц хүнс тэжээлийн газар хүүхдийн байгууллагад хэрэглэж болохгүй. Мөн механик аргыг хэрэглэж ялааг устгаж болно.

Үүнд яйригч шилэн сав цохиур зэргийг хэрэглэх бөгөөд цонхондоо торон хөшиг татах буюу цаас нарийхан хайчилж дүүжилж болно. Ялааны өндөг өтийг устгахдаа креолин, хлорын шохой, ДДТ гийн нунтаг зэргийг өргөн хэрэглэнэ.

Манай аймгийн аптекид одоогоор хлорын шохой, ДДТ—гийн нунтаг гексахлоран, лизол зэрэг бодисууд ба ялааны хорууд их байгаа тул хөдөлмөрчид өргөнөөр авч ялаатай тэмцэх ажлыг хүн нэг бүр хийж ариун цэврийг дээд хэмжээгээр сахиж ялаа устгах ажил хийх хэрэгтэй.

Б.Мандал

АФРИКТ

Колумбын амьдрал сүүлийн жилүүдэд эрс муудлаа. Ажилчид гэр бүлээ тэжээхийн тулд ажлын байранд хоноглож байна. Олон хот бусаднутгуудаар багачуудыг хүнд амьдрал угтаж, тэдхоолны эрэлд гарцгаажээ. Тэд өдөржин тэнүүчлээд шөнө хаа тохиолдсон газраа унтана

ТАСС-ын гэрэл зураг

Хариуцлагатай эрхлэгч Н МӨНХӨӨ

Зарлал

Зуунмод хорооны харъяат Содномын Ичинхорлоо сувилагчийн 1551 тоот үнэмлэхээ гээгдүүлсэн тул хүчингүйд тооцов.

X—00501) «Анхдугаар таван жил» сонины газар хэвлэв.

Орон бүхний пролетари нар нэгдэгтүн!

Анх удаар ТАВАН ЖИЛ

Төв аймгийн намын хороо, А. Д. Х. Гүйцэтгэх захиргааны сонин.

18 дахь жилдээ № 48(1449) | 1965 оны 6 дугаар сарын 25 | БААСАН

Үнээ, гүүний хээлтүүлгийн явцад анхаарал тавья

Энэ онд тус аймгийн хэмжээгээр 69000 гаруй үнээ 79 мянган гүү хээлтүүлгэнд орох юм.

Үүний дотроос сүү, сүү-махны бүсэнд хамаарагдаж байгаа сум-нэгдэл, сангийн аж ахуйнуудын 14800 толгой үнээнд сайжруулагч үүлдрийн бухны үрээр зохиомол хээлтүүлэг хийхийн тулд зохиомол хээлтүүлгийн 50 пункт байгуулан ажиллах улсын төлөвлөгөөтэй юм.

Одоогийн байдлаар үнээ хээлтүүлгийн ажлын явц аймгийн дүнгээр нилээд жигд эхлэлттэй явагдаж зохиомол хээлтүүлгийн 29 пункт, гардан хээлтүүлгийн 31 пункт ажиллаж нийтдээ 3000 шахам үнээг хээлтүүлээд байна.

Баяндэлгэр сумын «Хэрлэн баян» нэгдэлд гэрээгээр үйлчилж байгаа Баяндэлгэр суман дахь үржил зохиомол хээлтүүлгийн улсын станцын зоо—техникч Ц. Хашхүү, хээлтүүлгийн бэлтгэл ажлыг урьдаас нягт нямбай хангаж хээлтүүлгийг зохион байгуулалттайгаар эхлэж чадсаны үр дүнд энэ салбарт хийгдэж байгаа үнээ хээлтүүлгийн явц, чанар сайн байна.

Жаргалантын сангийн аж ахуй сайн үүлдрийн үнээг жилийн 4 улиралд хуваарьтайгаар тугалуулж сүү саалийг ашиглах зорилгоор өндөр ашиг шимт сайжруулагч үүлдрийн бухны үрийг шинжилж хэрэглэн хээлтүүлгийг жилийн туршид тусгай хуваарь төлөвлөгөөтэйгөөр зохицуулан хэрэглэж байгаа нь нийт нэгдэл, САА—нуудад дэлгэрүүлэн хэрэглүүштэй туршлага мөн. Баянчандмань дахь УЗХ ийн Улсын станц нь үйлчилгээнийхээ нэгдлүүдэд үржлийн сайжруулагч бухны шингэлсэн үрээр үнээгээ хээлтүүлж байгаа нь үржлийн бухны ашиглалтыг дээшлүүлж байна. Үнээ хээлтүүлгийн эхлэлт явцад ажлын иймэрхүү амжилт байгаа боловч анхаармаар зүйлс нилээд байна.

Алтанбулаг дахь Даваадорж даргатай УЗХ—ийн улсын станцын үйлчилж байгаа Алтанбулаг, Тариат сумдад үнээ хээлтүүлгийн ажлын бэлтгэл, зохион байгуулалт явц тун урагшгүй байгаагаас үнээний зохиомол хээлтүүлэг одоо болтол эхлээгүй, сайн үүлдрийн бухаар гардан хээлтүүлэг ор нэрийн төдий хийж байна. Улс ардын аж ахуйн төлөвлөгөөгөөр 500 толгой үнээнд зохиомол хээлтүүлэг хийх үүрэгтэй Баян сум одоо хүртэл ганц ч толгой үнээнд зохиомол хээлтүүлэг хийхгүй зөвхөн гардан хээлтүүлгээр оронцоглон өнгөрөөх гэж байгаа нь төлөвлөгөөний сахилга батад харш хэрэг мөн. Иймэрхүү дутагдал зөвхөн сум нэгдлүүдэд байгаа биш мал сүргийн үржлийн ажлын талаар ХАА—н нэгдлүүдийг үлгэрлэн тэргүүн жишээ үзүүлэх үүрэгтэй Гацуурт, Батсүмбэрийн үржлийн сангийн аж ахуйнуудад ч үзэгдэж байна. Дээрх 2 сангийн аж ахуй энэ онд 2600 толгой үнээнд зохиомол хээлтүүлэг хийх улсын төлөвлөгөөтэй боловч энэ төлөвлөгөөгөө биелүүлэх талаар онцын санаа зовохгүй гардан хээлтүүлэг нэртэй дур зоригийн хээлтүүлэг явуулж байна.

Батсүмбэрийн сангийн аж ахуйд өнгөрсөн онд тугалбал зохих бүх үнээний 20 шахам хувь нь сувайрснаас үзэхэд дээрх сумдын үхэр сүргийн дотор явагдаж байгаа дур зоригийн хээлтүүлгийн үр дүн хир зэрэг болох нь тодорхой байгаа учир дээр дурьдсан сумууд энэ талаар зохих дүгнэлт хийж тодорхой ажил зохиох явдал чухлаар шаардагдаж байна.

Өнгөрсөн өвөл хаврын улиралд үржил бухны эрүүл мэнд арчилгаа маллагаанд сул анхаарсны дээр үржлийн бухны хээлтүүлэгт бэлтгэх ажлыг муу хийснээс нилээд сумдал бухны үржлийн чанар муу, зохиомол болоод гардан хээлтүүлгийн байр, аж ахуйн хангамж дутмаг, бухны тэжээл маллагаа тохиромжгүй, зохиомол хээлтүүлгийн техникч, лобраторийн мэдлэг чадвар хувийн хариуцлага сул байна.

Аймгийн хэмжээгээр өнгөрсөн онд гүү хээлтүүлгийн ажил 48,7 хувийн гүйцэтгэлтэй байсан боловч нийт сумдад энэ ажил ямарч хяналт шалгалтгүй эмх замбараагүй явагдаж байв.

Аймгийн хэмжээгээр азрага гүүний тохироо нилээд сайн байгаа боловч зарим сумдад мөн л дутагдалтай байна.

Жаргалантын сангийн аж ахуйд нэг азраганд 43 гүү ноогдож байгаагаас өнгөрсөн онд унагалбал зохих бүх гүүний 23 хувь нь сувайрсан юм. Мөн Баянжаргалан, Сэргэлэн сумдад гүү хээлтүүлгийн ажилд хяналт шалгалтгүй хандсанаас олон тооны гүү сувайрч байжээ. Иймэрхүү дутагдлыг энэ онд гаргахгүйн тулд үнээ гүүний хээлтүүлгийн явц чанарт тодорхой судалгаа, дүн шинжилгээ хийж энэ онд хээл авбал зохих бүх гүү, үнээ нэгбүрийг хээл авахуулах ажил нийт сумдын нам захиргааны байгууллагууд, мал аж ахуйн мэргэжилтэн, малчдын үүрэг болон тавигдаж байна.

Авто тээврийн байгууллагын 40 жилийн ойн өмнө

Аж ахуйн хэрэгцээний машин техникт тавих хяналт шалгалтыг сайжруулъя

Саяхан аймгийн худалдаа бэлтгэлийг удирдах газар өөрийн харъяаны сум сангийн аж ахуйн дэргэдэх худалдааны ангиудын албан хэрэгцээний бүх машин механизм, чиргүүл мот..лёр зэрэгт нарийвчилсан үзлэг явууллаа.

Уул үзлэг ХБ байгууллагуудын машин техникийн бүрэн бүтэн байдал, арчлалт хамгаалалт ашиглалт зэргийг нягтлан судлаж түүний үндсэн дээр авто аж ахуйг төлөвлөгөөтэй удирдах, жолооч нарын мэдлэг мэргэжлийг ахиулах хариуцлага сахилгыг өндөржүүлэх зорилгын дор явагдав.

Үзлэгт машин техник түүнийг эзэмшигч жолооч нар оролцсон төдийгүй нийт худалдааны ангиудын дарга ня-бо, аж ахуйн эрхлэгчид оролцов. Энэ бол техник эзэмших эзэмшилтийг улам сайжруулах, түүний удирдах удирдлагыг нэгэн адил өндөржүүлэх, авто аж ахуйд нэвтрүүлэх тооцоо, тоо бүртгэл, тайланг улам чанаржуулах чухал ач холбогдолтой боллоо.

Үзлэгийн явц ба дүнгээс үзэхэд олонх сум сангийн аж ахуйнуудын худалдааны ангиудын авто машины арчлалт хамгаалалт, засвар үйлчилгээний чанар сайжирч, парк ашиглалтын хувь дээшилж, эвдрэл хэмхрэл бага гаргаж, үр бүтээлтэй ажиллах болсон байна.

Өнгөрөгч 1964 онд худалдаа бэлтгэлийн удирдах газрын хэмжээгээр 19 машин ажиллаж 619,3 мянган тонн км—ийн үүрэг гүйцэтгэж төлөвлөгөөг 41,3—46,4 мянган төгрөгийн ашигтай ажилласан байна.

1965 оны 1 дүгээр улирлын балансаас үзэхэд ХБУ газрын хэмжээгээр аж ахуйн хэрэгцээний 17 машин ажиллаж 31,1 мянган төгрөгийн ашигтай ажил гүйцэтгэж орлогын төлөвлөгөөг 66,2 хувиар биелүүлжээ. Энэ бол машин техникийн арчлалт хамгаалалт, үр ашигтай ажиллагаа нилээд сайжирч түүнд тавих хяналт шалгалт өндөржиж байгаа хэрэг мөн.

Ялангуяа автолавкийн ажиллагаа сайжирч нүүдлийн худалдаагаар олон түмнийг үйлчлэх үйлчилгээнд нилээд ахиц гарчээ.

Үүний хамт жолооч нарын ажиллагаа хариуцлага өндөржиж, авто аж ахуйг удирдах арга барил түүнд хийх бүртгэл тооцооны ажил сайжирч эхэлсэн байна. Үзлэгт оролцсон машин техникуудын дотор Лүн, Баянцогт зэрэг сум сангийн аж ахуйн худалдаа бэлтгэлийн ангиудын аж ахуйн хэрэгцээний машин техник үзлэгт амжилттай дүн үзүүлэв. Гэвч зарим газарт авто машинд тавих хяналт шалгалт хангалтгүйгээс машин техникийг эвдэх тоног хэрэглэлийг тоножь хагас дутуу болгох, нэгийг нөгөөгөөр нь засаж байгаа нь энэ гэж эрэмдэг зэрэмдэг болгон ажиллагаанаас гаргах явдал үзэгдлээ. Ялангуяа чиргүүлийг их хэмжээгээр тоножь ажиллагаагүй болгох явдал хэвийн үзэгдэл болжээ. Ингэж машин техникт хайнга хандах явдал Зуун мод хотын худалдааны анги дээр үзэгдэж байлаа.

Тус ангийн 7—8 машин техникээс ажил гүйцэтгэх машин техник тун цөөхөн байна. Харахад шинээрээ шахам машинууд моторгүй, арчилгаа тордлогоо хийгээгүйгээс ялигүй зүйл нь эвдэрч хэмхэрсэн байна. Худалдаа бэлтгэлийн удирдах газрын хэмжээгээр 10 гаруй мотолёр байгаа боловч дөнгөж 2 мотолёр ашиглагдаж байна.

Энэ бол хөдөө орон нутгийн худалдааны мотолёрыг шууд гардан эзэмших тусгай хүн байдаггүйгээс чадах чадахгүй хүн хэд хоног шохоорхон оролдож байгаад эвдэгээс мотолёр ашигтай ажиллагаанд зориулагдахгүй байна.

Хөдөө орон нутагт ойр зуурын хэрэгцээнд мотолёрын гүйцэтгэх үүрэг асар их гэдгийг хэн боловч сайтар анхаарч ажиллах нь чухал байна.

Ингэж үзлэг явагдсанаар 1965 онд худалдаа бэлтгэлийн удирдах газрын хэмжээгээр машин техникийн ашиглалт, арчилгаа, жолооч нарын ажлын хариуцлага мэдлэг мэргэжлийг өндөржүүлэхэд чухал заалт өгөв.

Цаашид машин бүрийг жил улирлын төлөвлөгөөтэй болгох, жолооч нарын дунд гавшгайчуудын хөдөлгөөнийг өрнүүлэх, үзлэгээр илэрсэн бүх дутагдлыг арилгаж, зогсолтонд орсон машин техникүүдийг засварлан машин бүрийг ашигтай ажиллуулахаас гадна жил бүрийн 6 дугаар сард техникийн нэгдсэн үзлэг явуулж байх, жолооч нарын дунд гарч байгаа тэргүүний арга туршлагыг судлан дэлгэрүүлэх ажлыг өргөн зохиох зэрэг тодорхой үүрэг зорилт тавигдлаа.

Б. Цэрэндаш, П. Очирбат

Өнжүүл сумын «Ялалт» нэгдлийн Ишням даргатай 2 дугаар бригадыхан хонь ямааны сүү авах төлөвлөгөөг давуулан биелүүлдэг туршлагатай.

Зураг дээр: Тус бригадын намын гишүүн Дэнсмаа ахлагчтай суурийнхан хонио сааж байна.

Д. Дондогдоржийн авсан гэрэл зураг

Сайн ажилтай соёл олон түмний комисс

Алтанбулаг сумын нүүдлийн кино механикч Шаравдорж 1963 оноос эхлэн ҮЭ—ийн хорооны соёл олон түмний комиссын ажлыг хийжээ. Шаравдорж ажлаа сараар төлөвлөж ҮЭ—ийн гишүүд, ажилчин, албан хаагчид болон тэдний гэр бүлийнхэн багачууд хүүхдийн дунд зохиох соёл хүмүүжлийн ажлыг төлөвлөгөөт зорилтуудтай нягт холбон явуулдаг байна. ҮЭ—ийн хорооны соёл олон түмний энэ комисс нь зөвхөн 1965 оны эхний 4 сард лекц 4 удаа уншиж, улс төрийн сонсгол 6 удаа хийж 500 гаруй хүнийг хамарсаны гадна «Биеийн тамир спорт», «Малын тэжээллэг» гэдэг кино үдэшлэг 2 удаа, «Ном бол ертөнцийн цонх», «Оддын хүрээлэнд» гэх мэт сэдэвт үдэшлэг 4 удаа зохион явуулж бүгд 1860 гаруй хүнийг хамарчээ. 1965 он гарсаар 83 удаа кино гаргаж төв хөдөөгийн 6000 гаруй хүмүүст үйлчилсэн байна.

Киног төв,суурь, бригад ферм, айл өрх, хүн нэг бүрт хүргэхийг эрхэмлэн ажилладаг байна 1965 оны улс, аймаг, сум нэгдлийн төлөвлөгөөт зорилтуудыг харуулсан самбарууд, 100 хээлтэгчээс авах төл, малын хашаа төлийн байрын загвар, таны сонирхолд, товчхон, хүн бүр нийтийн хэв журмыг нарийн чанд сахъя, хээлтэй малын арчилгаа шинэ санаачлага, хүүхэд багачуудын хүмүүжилд, хөдөлмөрийн хүмүүжил гэдэг фото ба гар зургийн самбар зэрэг авч явахад авсаархан, үзэхэд сонирхолтой эвхмэл самбаруудыг ухуулгадаа хэрэглэж байна. ҮЭ-ийн гишүүдэд, ҮЭ-ийн эрхийн дүрэм, МҮЭ-ийн Төв Зөвлөлийн 6, 7 дугаар бүгд хурлын шийдвэрийг даалгавараар судлуулжээ. Тэрчлэн гишүүд ажилчдаас хүмүүжлийн ажилд оролцож байгаа байдлыг 2—4 удаа шалгаж, арга хэмжээ авсаны дээр гишүүд ажилчдыг лекц, сонин уншлагад бүрэн хамруулах кино үзүүлэх тусгай бүртгэл хөтлөн ажиллаж байна. Мөн бусад байгууллагууд хүмүүстэй хамтран үйлчлэн туслах бригад гарган ажиллуулдаг байна. Зөвхөн мал төллөлтийн үеэр 20 гаруй суурийн 70 айл өрхөөр орж 2000 гаруй хонинд урьдчилан сэргийлэх тариалга хийхэд биечлэн оролцож 10 удаа кино гаргажээ. Шаравдорж сумын төвийн соёл үйлчилгээний газруудад үзлэг хийж зөвлөлгөө өгөх, хүүхэд саатуулах газар цэцэрлэг, сургуулийн хүүхдийн хүмүүжилд анхаарч эх эцгийн зөвлөлийн ажилд туслах хороо хорины айл өрхөөр яриа таниулга хийх, өглөө өдрийн гимнастикийг албан газар, байруудаар нь тогтмол хийлгэх зэрэг ажилд идэвхтэй оролцдог зохион байгуулагч, тэргүүний ухуулагч хүн.

Жанчив

Саналаараа саальчин болцгоов

Баяндэлгэр сумын намын үүрээс саналаараа хөдөө гарч ажиллах уриалга гаргасан юм.

Тэрхүү уриалгыг тус сумын эвлэлийн гишүүд залуучууд дэмжиж мал аж ахуй дээр очиж ажиллах хөдөлгөөн өрнөж байна.

Сумын төвд санитарч, худалдагч, гэрийн ажилтай байсан 10 шахам эмэгтэйчүүд аймгийн хувьсгалт залуучуудын эвлэлийн хорооноос зохиож явуулсан хөдөлмөр соёлын 100 хоногийн дайчин цувааны нэрэмжит СХТ бригад байгуулан мал аж ахуй дээр гарч ажиллах санаачлага гаргав.

МХЗЭ—ийн гишүүн Маруушийн санаачлагаар О. Мөнхжаргал, Даваасүрэн, Галя, Д. Дашзэвэг, О. Жавзмаа Г. Дарьсүрэн, Б. Цэнддорж нар 10—15 гунжин үнээ нэгдлээсээ хүлээн авч үнээ бүрээсээ 500 литр сүү саах, мөн хаваржаа, өвөлжөөний хашаа барих, өвс тэжээл хүрэлцээтэй бэлтгэж авах үүрэг аваад СХТ бригад байгуулаад ажиллаж байна.

Энэ саальчдыг нэгдлийн ерөнхий хорооны зардлаар Батсүмбэрийн САА-н саальчин хөдөлмөрийн баатар Авирмэдийн туршлагыг судлуулан биеэр үзүүлсэн нь залуу саальчдад сайхан сургууль боллоо.

С.Дамдингомбо

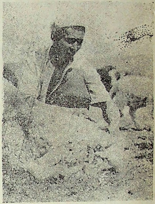

ЗУРАГ ДЭЭР: Авдархангай нэгдлийн эрлийз малын бригадын хоньчин Санжаа хонио хяргаж байна. Урьдчилсан байдлаар үзэхэд 100 гаруй эрлийз хонь бүрээс 2200 гр ноос аваад байна.

НАМ, ТӨРИЙН ХЯНАЛТАНД ТУСЛАХ ОЛОН НИЙТИЙН ХЯНАН ШАЛГАХ КОМИСС

Нам, төрийн хяналтанд туслах олон нийтийн хянан шалгах комиссуудыг байгуулсан нь хяналт шалгалтын ажлыг үр ашигтай бүхнийг хамарсан, байнгын болгох бөлөмжоор хангасан билээ.

Тус аймгийн олон нийтийн хянан шалгах комиссууд нам, засгийн тогтоол шийдвэр, улс ардын аж ахуйн төлөвлөгөөний биелэлтэд хяналт шалгалтын ажлыг идэвхтэй явуулж,намын байгууллага, нам улсын хянан шалгах байгууллагын найдвартай туслагч нь болж байна.

Заамар, Эрдэнэсант, Баяндэлгэр сумдын нам, төрийн хяналтад туслах олон нийтийн хянан шалгах комиссууд аж ахуй, соёлын төлөвлөгөөг биелүүлэх, социалист өмч хөрөнгийг хамгаалан биелүүлэхэд чиглэсэн цаг үеэ олсон, шуурхай ажил хэрэгч хяналт шалгалтыг явуулж байна. Олонх комиссууд шалгалтаа ажил үйлсэд сайн нөлөө үзүүлэхүйцээр явуулахыг эрмэлздэг болов. Энэ оны 5,6 дугаар саруудад олон нийтийн хянан шалгах бүх комиссууд ХАА—н нэгдэл, САА-нуудын өр авлагын байдлыг шалган үзэж өр хурааж,аж ахуйн хохиглыг арилгах талаар түшиглэсэн байгууллагуудтай хамтарч багагүй хүч чармайлт тавив.

Эрдэнэсант, Өнжүүл, Бүрэн зэрэг сумдын олон нийтийн хянан шалгах комиссууд хөдөлмөрийн нөөцийг судлан үзэж тодорхой ажилд хүмүүсийг оруулах арга хэмжээ авчээ.

Гэвч нам,төрийн хяналтад туслах олон нийтийн хянан шалгах зарим комиссуудын ажил шаардлагын хэмжээнд хүрч чадаагүй байна. Ялангуяа Баянбараат, Алтанбулаг, Жаргалант, Архуст зэрэг сумдын олон нийтийн хянан шалгах комиссууд үр бүтээлтэй тодорхой ажилд ороогүй байна.

Эдгээр комиссуудын алдаг оног явуулдаг шалгалт нь ажил хэрэгч биш, ёс төдий бөгөөд, ялангуяа аж ахуй, соёлын төлөвлөгөөт ажилд туслах нөлөө багатай байна. Баянбараат сумын олон нийтийн хянан шалгах комисс (дарга нь Дэмбэрэлсүрэн) байгуулагдсан цагаас хойш 3 зүйл дээр шалгалт хийж акт шаардлага тавьсан боловч тэр нь биелэгдээгүй өнгөрчээ.

Зарим комиссууд ажлын төлөвлөгөө, хурлаа тогтмолжуулж чадаагүй, хяналт шалгалтын ажилд гишүүд нэг бүрийг оролцуулдаггүй, семинар зөвлөлгөөн хийдэггүй, ажлаа олон түмэнд ба дээд байгууллагад тайлагнадаггүй байна.

Ер нь олон нийтийн хянан шалгах комиссын ажиллагаанд оршиж байгаа гол дутагдал нь илэрсэн дутагдал цаг тухайдаа засагдахгүй байгаа явдал юм.

Ийм учраас өөрийн ажлыг улс ардын аж ахуйн төлөвлөгөөг биелүүлэхэд бүрэн чиглүүлж, илэрсэн алдаа дутагдлыг тухай бүрд нь засч залруулж байх гол зарчмыг олон нийтийн хянан шалгах комиссууд хатуу биелүүлэх үүрэгтэй. Эцсийн эцэст олон нийтийн хянан шалгах комиссын ажлыг хийсэн шалгалтын тоогоор биш, гаргасан үр дүнгээр нь дүгнэж байх болно. Хянан шалгах байгууллагуудын гол зорилт бол нам, засгийн удирдамж шийдвэрийн жинхэнэ гүйцэтгэл, улс ардын аж ахуйн төлөвлөгөөний биелэлтийг шалгах, үйлдвэрлэлийг өргөтгөж, бүтээгдэхүүний чанарыг сайжруулан, өөрийн өртгийг хямдруулж, хөдөлмөрийн бүтээмжийг дээшлүүлэх, зорилгоор дотоодын нөөц бололцоог олж илрүүлэх явдал мөн бөгөөд алдаа дутагдал, гэмт явдал гарахаас урьдчилан сэргийлж, боловсон хүчнийг хүмүүжүүлэх, алдаа дутагдлаа засаж сайжруулахад нь цаг тухай бүр туслах ёстой.

Олон нийтийн хянан шалгах комиссууд нь гишүүн бүрийг хяналт шалгалтын ажилд идэвхтэй оролцуулж байхаас гадна гишүүн биш идэвхтэн, мэргэжилтэн нарыг өргөнөөр оролцуулж байх хэрэгтэй. Олон нийтийн хянан шалгах комиссууд үйл ажиллагаагаа олон нийтэд ил хийх явдал чухал юм. Тухайлбал, хяналт шалгалтын явц,дүнг хэвлэл,радиогоор нэвтрүүлэх, хөдөлмөрчидтэй үе үе уулзаж хийсэн ажлынхаа тухай тайлагнаж тэдний санал зөвлөлгөөг авч байх хэрэгтэй.

Нөгөө талаар албан байгууллага тэдгээрийн удирдах хүмүүс олон нийтийн хянан шалгах комиссын үйл ажиллагааг зүйл бүрээр дэмжиж, үүргээ гүйцэтгэх нөхцөлөөр нь бүрэн хангах үүрэгтэй.

Олон нийтийн хянан шалгах комиссын тавьсан шаардлагыг зарим албан байгууллагууд биелүүлэхгүй байгаа явдал үзэгдэж байна. Агентаас халагдаад хэдэн сарын турш олон мянган төгрөгийн бараа материал гар дээрээ хадгалаж байгаа Дамбадаржаа, Гүнжид нарын талаар арга хэмжээ авахыг шаардсан олон нийтийн хянан шалгах комиссын шаардлагыг Жаргалантын САА-н худалдаа бэлтгэлийн анги одоо хүртэл биелүүлээгүй байна.

Энэ мэт явдлууд дээр олон нийтийн хянан шалгах комисс өөрийн шийдвэрийн хойноос дахин дахин хөөцөлдөж байгаад заавал ажил болгуулж байх хэрэгтэй.

Намын байгууллагууд ч олон нийтийн хянан шалгах комиссуудын нэр хүндийг өндөр байлгаж, тэдний тавьсан шаардлагын биелэлтэд байнга хяналт тавьж арга хэмжээ авахуулж байх хэрэгтэй.

Намын үүр хороод олон нийтийн хянан шалгах комиссуудыг ажиллах боломжоор бүрэн хангаж, тэдний ажлыг өдөр тутам гардан удирдаж, гол ажлуудад чиглүүлж байх ёстой. Нам, улс, хоршоолол, олон нийтийн хянан шалгах байгууллагуудын ажлыг тус тусын шугамаар идэвхтэй явуулахын хамт тэдний ажлыг нам төрийн хяналтад туслах олон нийтийн хянан шалгах комиссын ажилтай зөв холбож зохицуулан явуулах хэрэгтэй.

Нам, төрийн хяналтад туслах олон нийтийн хянан шалгах комиссын ажлыг намын үүр хороод тодорхой удирдлагаар хангаж,тэднийг хяналт шалгалтын үр бүтээлч бөгөөд байнгын ажилтай олон түмнийг өргөн хамарсан шуурхай аппарат болгоё.

Аймгийн намын хорооны хянан шалгах комиссын дарга
Р. Чимэдцэрэн

Нэвтрүүлэх туршлага, засах дутагдал

Манай сонины үзлэг

Соёлжилтын ажлын явцын талаар манай сонины үзлэг саяхан Өнжүүл суманд явагдав.

Үзлэгийнхэн сумын төвийн албан үйлдвэр, соёл үйлчилгээний 15 газар, 2 бригадын 15 суурийн 60 шахам өрх айлаар орж, малчдын ахуй амьдрал, соёлжилтын байдалтай танилцав.

Аймаг нийтээр соёлжих 2 жилийн төлөвлөгөөг Өнжүүл сумын намын үүр, АДХ—ын Гүйцэтгэх захиргаа, сумын АДХ—ын чуулганаар хэлэлцэж, 1965—1966 онд хийх ажлын төлөвлөгөө баталжээ.

Янз бүрийн мэргэжлийн 11 хүнтэй соёлжилтын комисс байгуулж комиссын гишүүд ажлаа хуваарлин аваад ажиллаж байна. Соёлжилтын комисс сум, бригадын төвийг тохижуулж, айл өрх, хүн амыг соёлжуулах, тэдний ахуй амьдралд соёлч байдлыг хэвшил болгон нэвтрүүлэх талаар нилээд ажил зохиож байгаа нь үр дүнгээ өгч байна.

Тус сумын Цэдэн—Иш эрхлэгчтэй хүний их эмчийн салбарынхан 2 жилд хүн ардыг эрүүлжүүлэн соёлжуулах талаар чухам юу хийх тухай нарийн төлөвлөгөө гаргаж, түүнийхээ дагуу хөдөлмөрчдийг эмнэлгээр хөнгөн шуурхай үйлчилж, олны талархалыг хүлээж байна.

Энэ салбарын эмч, сувилагч, мэргэжилтнүүд байгууллага хүмүүсийг соёлжуулахад юуны үрьд хөдөлмөрчдийг эмнэлгээр гомдоохгүй үйлчлэхийн хамт ариун цэвэр, эмнэлэг гэгээрлийн суртал нэвтрүүлгийг бүх нийтийн хүртээл болгон өргөн хүрээтэй зохиодог болжээ.

Их эмчийн салбарын хамт олон 7 хоногийн 3 дахь өдрийг эмнэлэг гэгээрэл—ариун цэврийн өдөр болгож, сумын төвийн албан үйлдвэр; соёл үйлчилгээний газраар ариун цэврийн үзлэг хийж, байгууллага айл өрх бүрийг даалгаврын дэвтэртэй болгож илэрсэн дутагдлыг газар дээр нь засдаг байна.

Их эмчийн салбар харъяалсан 2 сумын бүх хүн амд жилд 2 удаа эрүүл мэндийн үзлэг хийж төрөл бүрийн халдварт өвчний шинж тэмдэгтэй хүмүүсийг хяналтандаа авч эмчилдэг болжээ.

0—3 хүртэл насны хүүхэд жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг хяналтандаа авч, сумын төвд байгаа эхчүүдэд 14 хоногт 1, хөдөөд сард 1 удаа зөвлөлгөө өгч, эхчүүдийг 100 хувь эмнэлэгт амаржуулдаг болжээ.

Энэ салбарынхан амбулатори, больницын эмчилгээ, үйлчилгээ, соёлын материаллаг бааз дотоод тохөөрөмжийг сайжруулах талаар их анхаарч өөрсдийн хүчээр өнгөрсөн жил барилга орон сууцаа засварлаж, ор дэрний цагаан хэрэгсэл, хөнжил гудас оёж, сандал ширээ, сав суулгаа шинэчлэн будаж хулдааслсан нь тун аятайхан байна.

Энэ салбарынхан эмнэлэг гэгээрэл, суртал нэвтрүүлгийн ажлыг зохиохдоо лекц, унших, асуулт хариултын үдэшлэг зохиох, эрүүл энх үлгэр жишээч ахуйг бий болгох зэрэг ухуулгын олон хэлбэрийг ашигладаг болжээ.

Ингэснээрээ өнгөрсөн нийгмээс үлдэж хоцорсон зан заншил, ёс суртахуун, ариун цэвэрч боловсон биш байх элдэв үзэгдэлтэй, эмч эмнэлгийн ажилтан бүр тэмцэж байгаа сайхан жишээг эмнэлгийн байгууллага бүр нэвтрүүлэх нь чухал байна.

Өнжүүл сумын худалдаа бэлтгэлийн анги, худалдаа бэлтгэлийн ажилчдын хөдөлмөр—соёлын зургаан сарын аянаар өөрийгөө сурталчлах ухуулах булан байгуулж, худалдаа бэлтгэлийн ангийн сүүлийн 7 жилийн төлөвлөгөөний биелэлт 1965 оны төлөвлөгөөт зорилт, бэлтгэлийн чанарын дээшлэлт, тэргүүний хүмүүсийн туршлага зэргээр самбар, плакат гаргажээ.

Ишжамц ахлагчтай социалист хөдөлмөрийн бригадын сурч соёлжиж, ажиллаж амьдарч байгааг харуулсан самбар гаргаж, хөдөлмөрчдөд худалдаа бэлтгэлийн төлөвлөгөөг биелүүлэхийн ач холбогдлыг ухуулгын олон хэлбэрээр сурталчилж байна.

Өнжүүл суманд соёлжилтын нэг гол хэлбэр болсон урлаг, уран сайхны ажил өрнөлттэй явагдаж одоо сумын хэмжээгээр 30 хүнтэй сайн дурын уран сайхны зөвлөл 1, албан байгууллагын концерт 4, суурийн концерт 6, гэр бүл, төрөл садангийн концерт 3 ажиллаж байна.

Нэгдлийн ерөнхий хороо сумын төвд оёдол, будгийн тасаг байгуулж хөвөнтэй туурга 150 ширхэгийг хийж хөдөлмөрчдөд худалдахын хамт тэдний захиалгаар гэрийн мод 25, аяганы сав, авдар, шүүгээ зэрэг зүйлийг будаж байна.

Тэрчлэн гоожуур угаагуур, гэрийн мод, тогооны сав зэрэг гэр ахуйн соёлжилтын хэрэгслэлийг захиалах журмаар бэлтгэж, эхчүүдийн төрөхийн өмнөх байрыг тохижуулан тэднийг баярламаар сайхан үйлчлэж байгаа нь соёлжилтын материаллаг баазыг эд материаллаг талаас хангаж байгаа сайхан жишээ юм.

Өнжүүл сум—нэгдлийн соёлжилтын ажилд ийм сайн туршлага байвч ойрын хугацаанд засууштай дутагдал үзэгдэж байв.

Тус сумын Ишням даргатай 2, Жүгдэр даргатай 3 дугаар бригадуудын зөвлөл, тэндэхийн соёлжилтын комисс хийх ажлын төлөвлөгөөгүй, соёлжилт малчдын амьдрал ахуйд чухам яаж нэвтэрч үр дүнгээ өгч байгааг сонирхохгүй ерөнхий шаардлага тавиад бүтээсэн зүйлгүй байгаа дутагдал үзлэгээр илрэв.

Эдгээр бригадын ихэнх өрх айлуул гэртээ номын сангүй, ном бараг уншдаггүй байна.

Нөгөө талаар гэр орондоо цэвэрч нямбай суух журам заншил болж нэвтэрч чадаагүйгээс гэрийн доторх эд хогшлын байрлалт буруу, сав суулганы цэвэрлэгээ муу, эмх цэгцгүй байна.

Хот суурь, айл өрхийн ариун цэвэр сайн биш, хоол унд идэхийн өмнө гараа, дараа нь аяга халбага, сав суулгаа угаах явдал айл өрх бүрт хэвшил болж чадаагүй байна.

Эмэгтэйчүүдийн гэр ахуйн ариун цэврийн хэрэгсэл уруулын будаг, үнэртэй ус, нүүрийн тос, саван, алчуур, гэрийн халад зэрэг зүйлийг бэлтгэсэн боловч түүнийг байнга хэрэглэхгүй, ариун цэвэр, соёлжилтын үзлэг, шалгалтанд бүтнээр нь үзүүлээд далд хийдэг муу гэм арилаагүй байна.

Өнжүүл суманд 50 цэгийн чадалтай радио зангилгаа ажиллаж байхад түүний хүчийг бүрэн ашиглаж сумын төвийн албан газрыг радиожуулж чадаагүй байна.

Сумын хэмжээний бүх радионы 40 орчим хувь янз бүрийн гэмтэлтэй эвдрээд ажиллахгүй байгаа нь радио сонсох ажил хангалтгүй байгаагийн нэг баримт мөн.

Энд соёлжилтын бас нэг гол хэлбэр болсон социалист хөдөлмөрийн хөдөлгөөнийг дэмжиж дэлгэрүүлэх ажил зохиогдохгүй байна.

Иймучраас соёлжилтын ажилд олсон туршлагыг улам батжуулж дутагдлыг ойрын хугацаанд арилгаж соёлжилтын ажлыг одоогийн шаардлагын хэмжээнд хүртэл сайжруулах талаар Өнжүүл сумын нам, захиргаа, олон нийтийн байгууллагууд тодорхой ажил зохиох хэрэгтэй.

Манай сонины тусгай сурвалжлагч.

Өнжүүл сумын сурвалжлах хэсгийн гишүүд

Хөдөө нутгийн өрнүүн хөдөлмөр

(Т э м д э г л э л)

Зуны нар баруунаа таших үест билчээрт гарсан үхэр сүрэг гэрийн зүг яаралгүй дөхнө. Айлуудын мөөгөн цагаан гэрүүдийн яндангаас цэнхэр утаа суунаглаж тал хөндий чив чимээгүй, үүгээр түүгээр билчсэн үхэр сүрэг адуу мал тавтайяа идээшлэнэ. Адуучин залуу хуйвалсан уурга юугаа суналзуулан «Эр бор харцага»—ыг аялана. Хамт явж байгаа сумын нарийн бичгийн дарга Дамдин гуай зэрэглээн дотор сүүмэлзэн байгаа айл малын барааг зааж:

Манай үхрийн 1 дүгээр ферм Өлзийтийн голд нутаглаж байгаа.

Тэнд үхрийн идээшлэгтэй сайхан нутаг, энэ жил үхэрчдийн маань нилээд суурь энэ жилийн төлийг 100 хувь бойжуулж хөөвөр үсий нь авцгаасан гэж ярилаа.

Бид явсаар Өлзийт хэмээх нарийн голын адагт байрласан Ганжуур, Баасанжав, Базарын хотонд очиход цөм л дор бүрнээ хэлж ярих амжилт бүтээлтэй байв.

Эдний фермийнхэн өнгөрсөн онд сүү тушаах төлөвлөгөөг 107 хувиар биелүүлж нийт 527 үнээ саалинд орох ёстойгоос 375 үнээг саалинд оруулж 20 шахам мянган литр сүү сааж энэ онд улсад нийлүүлэх сүүнийхээ 20 хувийг тушааж амжжээ.

Малын идээшлэг билчээр ус сайтай энэ нутагт, үнээний сүүний гарц нэмэгдэх бүрэн боломжтой байгаа нь эдний ферм ноднингийн өдийд арай гэж тушааж байсан сүүгээ даруй хагас сарын өмнө тушааж амжсанаас тодорхой байв.

Тус фермийн суурь, саальчид бүрт сар сараар нь төлөвлөгөө гардуулж хоёр долоо хоногт саалийн шалгалтыг тогтмол хийж сүүний гарцанд нь тохируулж төлөвлөгөөг өгдөг явдал журам болж байна.

Энэ жилээс үнээнд дэлэнгийн илэлтийг тогтмол явуулж саальчин бүр хоёр хоёр үнээг хивэг, давс шүүгээр байнга тэжээж байхаар туршин эхлэж байгаа ба энэ жилийн гунжин үнээг саальчин бүрт зүслэн өгч уул үнээнд зохиомол хээлтүүлэг хийлгэх, дасгах, номхруулах, дэлэнд нь илэлт хийж сургах талаар хуваарлин нэг саальчинд саах үнээний тоог 15—18 болгох зэрэг нилээд ажил хийж эхлэж байгаагаа фермийн дарга Ичинхорлсо бидэнд ярилаа.

Бас тэгээд эднийд Баасанжав ахлагчтай СХ—ийн ба Ганжуур ахлагчтай СХТ бригад ажиллаж байна.

Ганжуур хэдэн жилийн өмнө эр цэргийн албанд явж машин барьж байгаад өөрийнхөө саналаар энэ фермд ирж энэ төлөө бригадыг санаачлан байгуулсан байна. Эдний суурийн тугалын хот хороонд сүүдэр барьж тохируулсан, ойр орчинг цэмцийтэл цэвэрлээд бүх ажлаа жин тан болгосон байдлыг харахад аргагүй л сайн базааж бэлтгэсэн нь илэрхий.

Энэ бригадад фермийн хэмжээний тэргүүний саальчин Норжмоо, Цэрэндулам, Янжмаа гээд л олон зуут саальчингууд төрж байгаа юм байна. Бригадын ахлагч үнээ саажс буй эмэгтэйг саалиараа фермдээ тэргүүлж яваа Очирдашийн Норжмоо гэж танилцуулав.

Тэр, Бүдүүн эвэрт, Ганган тарлан, Таван мөөмт, Танихгүй гэдэг нэртэй үнээдээ ээлж дугаараар нь сааж байв.

Тэрээр бидэнд ярихдаа; аймгийн аврага саальчин Должунайн туршлагыг хэрэглэж үнээг тугаллахаас нь өмнө дэлэнд илэлт хийхийн хамт нэмэгдэл тэжээл хивэг, овъёос, ногоон өвс зэргээр байнга тэжээж үнээг саах үедээ, түүнтэй зөв харьцдаг туршлагаа ярьж билээ.

Оройн саамын ажил нилэнхийдээ дуусч үнээн сүрэг оройн билчээртээ гарахад саальчин хүүхнүүд сүүгээ тушааж эхлэв.

Энэ оройн саалтын дүнг гаргахад Норжмоогийн нэр тэргүүнд бичигдсэн хэвээр. Эрдэнэ сумын «Монгол—Унгарын найрамдал» нэгдлийн 1 дүгээр фермийнхний ажил амьдралтай танилцаад буцах замд . . . тэртээ өмнөх хан уул оройн нарны улбар туяатай өнгө булаалдан өндөрлөнө.

. . . Гэвч саальчин хүүхнүүдийн цог золбоо, бүтээлч хөдөлмөр, бахдам бүтээл нь сүрлэг хан тэр хайрханы оргилоос хавьгүй өндөр санагдаж билээ.

Н. Мөнхөө